

Nærings- og fiskeridepartementet
Innlegg 23. mai 2016, kl. 13.30
Fiskeriminister Per Sandberg
Tildelt tid: 20-25 min.
Språk: Norsk

Tema for årsmøtet er "Fisk och skalldjur – smak o hälsa för framtiden"

Tittel: Sverige kan med stolthet velge norsk sjømat i fremtiden!

Arrangør: Fiskbranschens Riksförbund (Sveriges svar på Sjømat Norge)

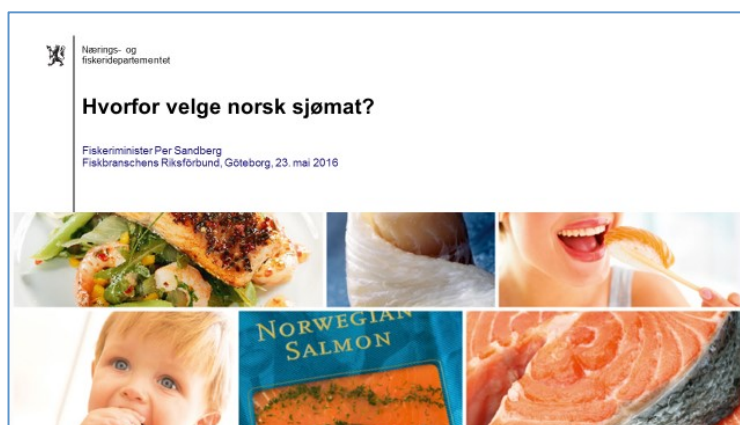
Sted: Hotell Riverton, Stora Badhusgatan 26, Göteborg

Innledning

Sjekk mot fremføring

Lysbilde 1 – intro

Kjære landsbygdminister Sven-Erik Bucht, kjære alle sammen,

Det er alltid hyggelig å besøke en nær og god nabo og samarbeidspartner som Sverige.

Først vil jeg takke Bucht for et engasjerende innlegg.

Så vil jeg takke Fiskbranschens Riksförbund for invitasjonen til å komme hit i dag og snakke om hvorfor dere bør velge norsk sjømat.

Hva er bra, og hva er utfordringene?

***

Sverige er et viktig marked for norsk sjømatnæring. Det er vårt sjette største marked¹.

Jeg blir glad nå jeg ser at sjømaten vår vokser i popularitet.

Eksporten av sjømat fra Norge til Sverige har økt både i verdi og volum fra 2014 til 2015. Ikke minst er Sverige et viktig marked for bredden av all sjømat vi fangster eller oppdretter i Norge.

Lysbilde 2 – sjømat er sentral i nordisk matkultur

Det bekrefter at sjømaten er en sentral råvare i den nordiske matkulturen.

Vår del av Europa har en sterk regional matkultur. Det gjenspeiler seg blant annet i Det Nordiske Ministerrådet sitt program².

¹ Viser tall fra 2015.

² Visjoner for ny Nordisk Mat II mot 2024

I vår nordiske region blir mer enn seks millioner offentlige måltider³ servert hver dag. Blant disse måltidene burde sunn og bærekraftig forvaltet sjømat ha en helt naturlig plass. Visjonen understreker nettopp at det nordiske kjøkkenet skal inspirere til matglede, smak og mangfold – både nasjonalt og internasjonalt.

Norsk laks er i særklasse i det svenske markedet. Laks er den fiskesorten som den svenske forbrukeren liker aller best⁴. Tall viser også at norsk laks har bidratt til å få barn og unge til å spise mer fisk. Det er gode nyheter for en norsk fiskeriminister.

[Sjømat, matglede og helse]

Vi ser at det er rom for å øke forbruket av sjømat på begge sida av kjølen.

I Norge spiste hver person godt og vel 53 kilo sjømat i 2013. I Sverige er tallet 31 kilo, ifølge FAO⁵. At vi spiser for lite fisk, er fortsatt en stor utfordring for folkehelsen i begge land.

Hva kan vi gjøre for få forbrukerne til å spise mer fisk og skalldyr?

Lysbilde 3 – Fiskesprell

---

³ Mat som serveres på skoler, sykehus, sykehjem og andre institusjoner.

<http://nordfalks.se/no/blog/2014/06/17/den-offentlige-maltid-utfordringer-og-muligheter/>

⁴ Ser vi over de 5 siste årene så har lakseeksporten til Sverige økt med 31% i volum og 77% i verdi.

⁵ Oppgitt i rund vekt.

I Norge er vi særlig opptatt av at barn og unge skal bli fiskepisere. Gjennom det nasjonale kostholdsprogrammet *Fiskesprell* legger vi til rette for at barn og unge skal oppdage hvor godt de liker fisk.

For ikke lenge siden deltok jeg på et Fiskesprellkurs i en barnehage. Barna imponerte meg virkelig med hvor mye de kunne om sjømat og fisk. Ingen ropte: Æsj, fisk.

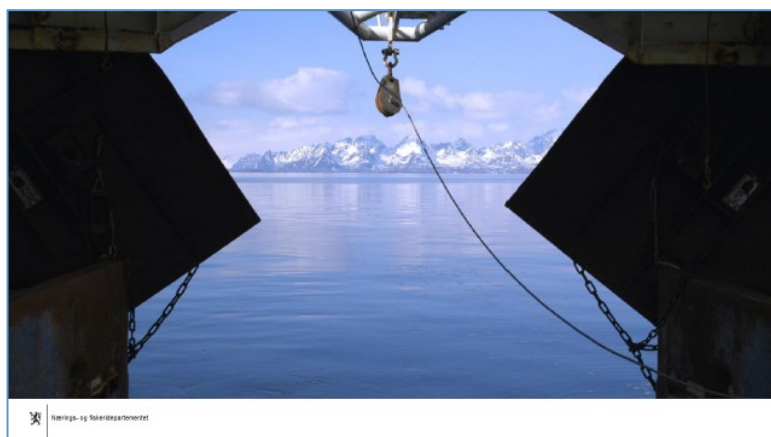
Tvert imot, de satte stor pris på å lage og spise fisk. Her er en liten film som viser bedre enn det jeg kan si med ord, hva Fiskesprell er.

Fiskesprell retter seg mot dem som har ansvaret for gode matvaner i barnehagen og skolen. De voksne. Prinsippene er enkle. Barn liker fisk. Det må de voksne forstå. Det er de voksne som må lære å lage velsmakende fiskeretter. Og barna – ja, de må få være med og lage maten, enten det er på kjøkkenet eller ute på tur!

Fiskesprellprogrammet er utformet i et samarbeid mellom offentlige myndigheter, forskningsinstitusjoner og næringsorganisasjoner.

***

Lysbilde 4 – Sjømatsektoren en av våre viktigste fremtidsnæringer

Den norske regjeringa har utpekt sjømatsektoren som en av våre viktigste fremtidsnæringer. Vi blir stadig flere mennesker i verden. For at alle skal kunne spise seg mette, må vi utnytte mulighetene til å produsere mer sunn og trygg mat. Det må vi gjøre bedre og mer effektivt.

Matproduksjon fra havet har et stort potensial for å kunne økes. Forsvarlig produsert sjømat kan spille en nøkkelrolle i kampen mot sult og feilernæring rundt om i verden.

Derfor er det avgjørende for norske myndigheter å legge til rette for at vi har fiskerier som er fremtidsrettede og ansvarlige. Og at produksjonsområdene er rene, og at sjømaten vår er sunn og trygg.

[Grunnpilaren for norsk fiskeriforvaltning]

En av fiskerimyndighetene sine hovedoppgaver er å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for god fiskeriforvaltning. Det gjør vi gjennom marin forskning. Vi har hele tiden fokus på å videreutvikle gode forvaltnings- og kontrollsystemer.

Ulovlig, urapportert og uregulert fiske er en stor utfordring for forsvarlige fiskerier. Gjennom mange års kamp mot fiskerikriminalitet, har Norge utviklet en spisskompetanse vi deler med andre land, bl.a. gjennom Interpol.

Et annet forvaltningstema som ligger meg på hjertet, er utkast. Det er anslått at det globalt kastes over bord 7 millioner tonn fisk per år! Dette er ikke bærekraftig. Det er en fullstendig uakseptabel sløsing med matressurser.

I Norge har vi hatt utkastforbud siden 1987. Jeg hilser derfor EUs utkastforbud velkommen. Det vil føre til sterkere fiskebestander, lønnsomme fiskerier og en voksende sjømatindustri.

***

Lysbilde 5 – Skrei og laks

Her er det på sin plass å understreke at **ikke all torsk er utrydningstruet**. Skrei fra Barentshavet, er jo et godt eksempel på det stikk motsatte. Skrei tilhører verdens **største torskebestand**.

Her har Norges Sjømatråd sammen med sjømatnæringa i Norge og her i Sverige, gjort en fantastisk jobb. På bare få år har kunnskapen om skreien fått bein å gå på.

Vi er stolte over dette gjennombruddet i et torskeelskende land som Sverige.

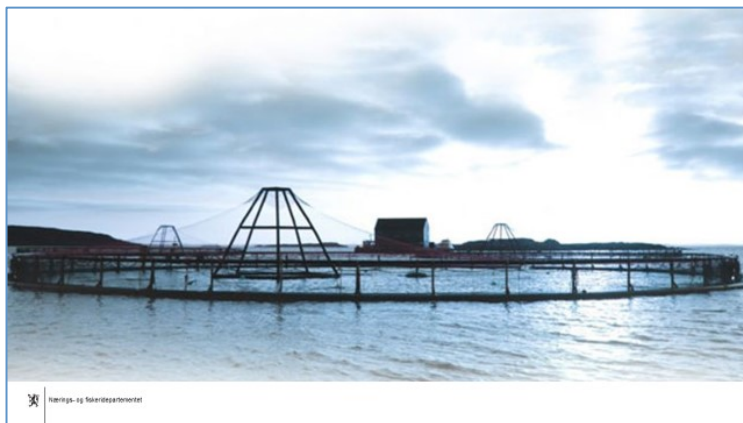
Det viser at det nytter å **jobbe sammen** om å løfte en sak og et budskap.

Svenske forbrukere er miljøbevisste og opptatt av at fisken skal være miljøsertifisert. I Norge er det forvaltninga som gjør jobben. Bærekraft er selve ryggraden i fiskeriene våre.

***

Lysbilde 6 – Havbruk og global matproduksjon

At havbruk er svaret på fremtidig global matproduksjon, det er ikke bare mine ord som Norges fiskeriminister. FNs matvareorganisasjon FAO peker på havbruk som en løsning for fremtidens matproduksjon. Så langt har vi bare brukt en relativt liten del av våre marine ressurser til å produsere mat.

Derfor blir jeg glad når jeg ser at stadig flere oppdager mulighetene som havet rommer. På denne måten kan sjømat spille en viktig rolle i å løse utfordringene med matsikkerhet.

Samtidig understreker FAO at utvikling og spredning av ny teknologi vil bestemme havbruksnæringas fremtid.

Havbruksnæringa er en ung næring, relativt sett.

Siden oppstarten på 70-tallet har havbruksnæringa vært i stadig vekst.

Og hele tida har vekst vært et resultat av at man har klart å løse vanskeligheter som har dukket opp underveis. Men der det skjer utvikling, kommer det gjerne opp nye utfordringer.

I dag har det å bekjempe lakselus og rømt oppdrettslaks høyest prioritet. Regjeringa har sagt at vi vil legge til rette for videre vekst. Men for at vi skal tildele nye konsesjoner, må veksten komme innenfor miljømessige forsvarlige rammer.

Lysbilde 7 – Laksen – vårt friskeste husdyr

Oppdrettslaksen er et husdyr, og den er vårt friskeste husdyr.

Hensynet til miljøet og arbeid med fiskehelse og fiskevelferd er viktig for forvaltninga av norsk havbruksnæring.

Det er innføringa av vaksiner som har gjort at en nesten ikke trenger å bruke antibiotika. Derfor har vi fått så stor vekst i volum. Det får man ikke med syk fisk.

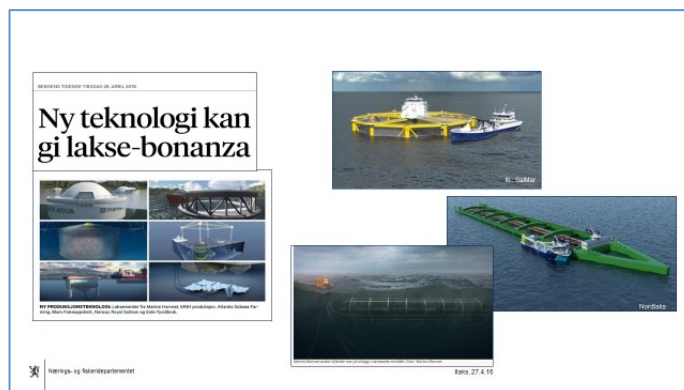
Vi er avhengige av å utvikle ny teknologi som kan løse de miljø- og arealutfordringene som denne næringa står overfor. Uten at de blir løst på en forsvarlig måte, blir det heller ingen vekst.

I sammenheng med dette la regjeringa i fjor frem en melding til Stortinget om *bærekraftig vekst i lakse- og ørretoppdrett*.

Nærings- og fiskeridepartementet arbeider nå med å utvikle miljøindikatorer etter trafikklysprinsippet. Lakselusa vil være trafikkonstabelen som vil regulere når det er miljømessig forsvarlig å tillate vekst i næringa.

Næringas produksjonskapasitet er en viktig del av rammevilkårene. Endringene i produksjonskapasiteten må derfor bli mer forutsigbare enn de er i dag.

Lysbilde 8 – Havbruksteknologi i utvikling

Utviklingskonsesjonene skal legge til rette for et nødvendig teknologiløft. Vi ser at innovasjonsevnen er stor. Ny havbruksteknologi gir oss nye ord. Ord som *Egget, Ecofarm, Aquadom og havmerd*. Det vil bli spennende å se resultatene fremover.

I et større perspektiv ser vi at utviklingsprosjekt også vil kunne gi store muligheter for andre land som har behov for havbruksteknologi.

Norge er en viktig eksportør ikke bare av sjømat, men av kompetanse til oppdrettsindustri. Vi støtter arbeid globalt med å få til forsvarlig og fremtidsrettet forvaltning av livet i havet.

Vi har fått bekreftet at leverandørindustrien vår opplever økende interesse fra utviklingsland.

Disse landene ønsker hjelp til å etablere en egen oppdrettsindustri. Dette bekrefter også det norske direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad).

***

Lysbilde 9 - Mattrygghet

Få ting er viktigere enn at maten vi spiser, er trygg. I Norge er det Mattilsynet som fører tilsyn med at regelverket blir overholdt. Norske myndigheter driver kontinuerlig overvåking av både villfisk og oppdrettsfisk. Denne overvåkinga er vesentlig for å sikre trygg sjømat til forbrukerne.

Og det er avgjørende at norsk sjømat har et godt omdømme.

Nasjonalt Institutt for ernæring- og sjømatforskning måler innholdet av miljøgifter, og andre uønskede stoffer i sjømat. Grenseverdiene er harmonisert med EU sitt regelverk. Norge har god status på sjømattrygghet.

All norsk oppdrettslaks som selges i butikken, er trygg. Den er slaktet på et godkjent slakteri, hvor det også foregår kvalitetssortering. Fisk som viser tegn på sykdom, blir destruert.

Godkjenning av legemidler er en omfattende prosess hvor også miljøvirkninger og mattryggheten alltid blir vurdert.

Helsemyndighetene både i Norge og andre land anbefaler befolkninga å spise mer fisk, ikke minst fet fisk som laks og ørret. Her hjemme viser en fersk rapport fra *Vitenskapskomiteen for mattrygghet* at summen av de gode stoffene i sjømaten vår langt overstiger de negative.

Det farligste med fisk er å ikke spise den. Et balansert kosthold er bra for både helsa og matgleden.

***

[Forhandlinger om markedsadgang i EU]

Norge er blant verdens største sjømateksportører.

Vår ambisjon er at forbrukere over hele verden skal kunne nyte og dra nytte av den forsvarlig forvaltede sjømaten vår. Derfor har markedsadgang topp prioritert.

Norge og EU skrev nylig under en ny avtale om tollfrie kvoter for norsk sjømat⁶.

---

⁶ Presseklipp 10. mai 2016

EU er vår viktigste marked, og det har stor betydning for norsk sjømatnæring at vi får på plass flere tollfrie kvoter.

Vi vil fortsette å arbeide for bedre markedsadgang for sjømaten vår i EU.

Handelsvilkårene for sildeprodukter er som kjent ett tema i forhandlingene hvor Norge og Sverige har felles interesser.

Jeg setter stor pris på det arbeidet som gjøres på svensk side for å styrke sjømathandelen mellom Norge og EU.

Lysbilde 10 – Sverige - viktig marked for Norge

Før jeg runder av, vil jeg si at jeg er stolt over at dere i Sverige bruker norsk laks og sild på festbordene deres. Og at skreien er blitt så synlig. Mitt håp er at Sverige vil gi sjømaten *enda større plass* på den nasjonale menyen.

Om ikke selve fiskeråvarene alltid kommer fra Sverige, så har dere lange tradisjoner for tilbereding av fisk.

Dette er stolte tradisjoner som er viktige å ta vare på for kommende generasjoner.

I dag ønsker jeg å takke svensk fiskebransje for den gode jobben dere gjør, med å markedsføre og selge norsk sjømat i Sverige.

Dere er gode ambassadører for norsk sjømat, og et bilde på hvor viktig handelen mellom våre to land er.

Takk for oppmerksomheten!